

Kondycja polskich firm produkcyjnych w obliczu turbulencji

– wyzwania, sposoby na kryzys i gotowość do zmian

R A P O R T

Spis treści

- 3 Słowo wstępne
- 4 Geneza badania
- 5 Charakterystyka grupy badawczej
- 10 Wyzwania i kondycja w obliczu turbulencji
- 13 Autodiagnoza stopnia cyfryzacji
- 16 Planowane tempo i zakres cyfryzacji
- 18 Bariery i przeszkody w cyfryzacji przedsiębiorstw
- 19 Odpowiedź na aktualne problemy i wyzwania w firmach produkcyjnych

Patroni

IZBA GOSPODARKI ELEKTRONICZNEJ

Słowo wstępne

Sytuacja firm produkcyjnych na rodzimym rynku jest bardzo trudna. Żyjemy w czasach ciągłej niewiadomej i niepokojącym (a niekiedy paraliżującym) stresie, który stopniowo dotyka nawet najistotniejszych przedstawicieli wspomnianych przedsiębiorstw w Polsce. Próby wdrożenia nowych rozwiązań w odpowiedzi na stale pojawiające się wyzwania rynku, nie przynoszą oczekiwanych rezultatów, a opracowanie skutecznej strategii działania okazuje się niemal niemożliwe.

Przedmiotem badania są m.in. powikłania post-pandemiczne, podwyżki źródeł energii, wojna w Ukrainie, braki surowców czy problemy logistyczne związane z licznymi przerwami łańcuchów dostaw. Tak duża skala turbulencji zmusza przedsiębiorców do próby wdrożenia innowacyjnych narzędzi, umożliwiających cyfryzację przynajmniej części procesów.

Jak tego dokonali? Czy odnieśli sukces?

Odpowiedź na powyższe, jak i wiele innych nurtujących pytań, znajdziecie Państwo w poniższym raporcie. Opracowanie należy traktować przede wszystkim jako podsumowanie najważniejszych aspektów działalności polskich firm produkcyjnych. Stanowi ono również zwięzłe kompendium aktualnej wiedzy dot. zapobiegania i reagowania na nieoczekiwane zjawiska w dzisiejszym trudnym i ciężkim do zrozumienia świecie. myERP.pl jako patron medialny, serdecznie zaprasza do zapoznania się z raportem, który nie tylko niesie za sobą wartość merytoryczną, ale również inspirowanie do działania wewnątrz własnych organizacji.

Miłej lektury!

Marek Mac | CEO myERP.pl

Geneza badania

W jakiej kondycji są polskie firmy produkcyjne? Dane płynące z rynku nie są jednoznaczne.

Wskaźnik PMI w sektorze przemysłu w Polsce w sierpniu osiągnął 40,9 pkt., a w lipcu 42,1 pkt. (według danych S&P Global). Rynek oczekiwał wskaźnika na poziomie 41,8 pkt.¹

Z kolei według danych GUS produkcja sprzedana zwiększyła się o 10,9 proc. rok do roku w sierpniu 2022 roku. Miesiąc do miesiąca odnotowano wzrost o 0,7 procent.²

<https://forsal.pl/gospodarka/aktualnosci/artykuly/8527947,wska-znik-pmi-dla-przemyslu-ponizej-oczekiwan-sa-dane-za-sierpien.html>

<https://300gospodarka.pl/news/w-przemysle-wzrost-produkcji-twarde-dane-z-gospodarki-lepsze-niz-nastroje-w-branzy>

Jak wygląda sytuacja w rzeczywistości? Jak polskie przedsiębiorstwa produkcyjne radzą sobie z wyzwaniami związanymi z aktualną sytuacją geopolityczną, jak wpłynęła na nie pandemia, jak przygotowują się na kryzys i na radzenie sobie z tym, co nieprzewidywalne? Postanowiliśmy zapytać o to u źródła.

Zrealizowaliśmy **badanie**, w ramach którego przeprowadziliśmy rozmowy ze **100 przedstawicielami polskich firm produkcyjnych**. Jego celem było zweryfikowanie kondycji polskich firm produkcyjnych w obliczu turbulencji.

Badanie było realizowane od lipca do września 2022 roku.

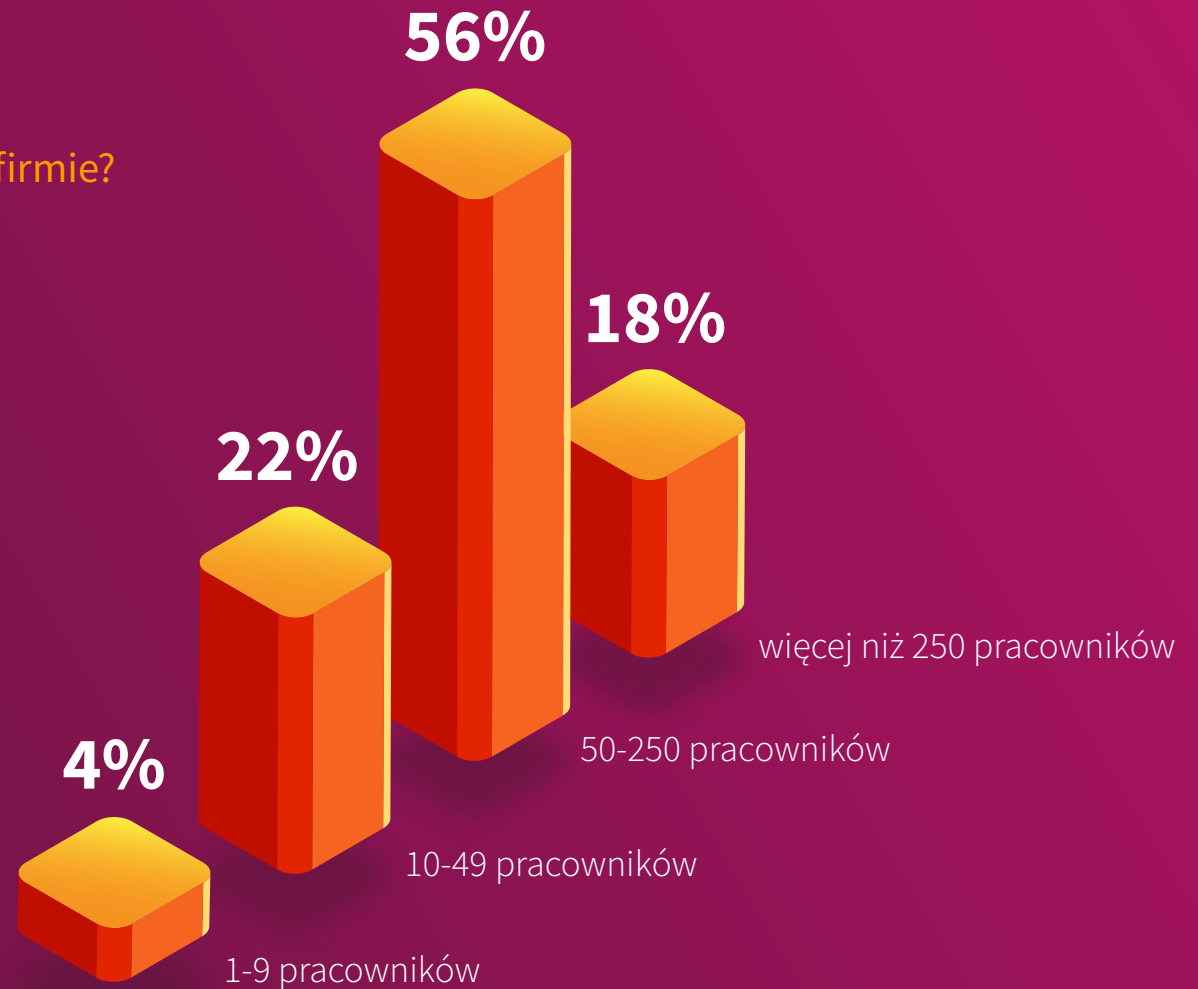
Charakterystyka grupy badawczej

Pytanie 1

Ile osób pracuje w Państwa firmie?

udzielono 100 odpowiedzi

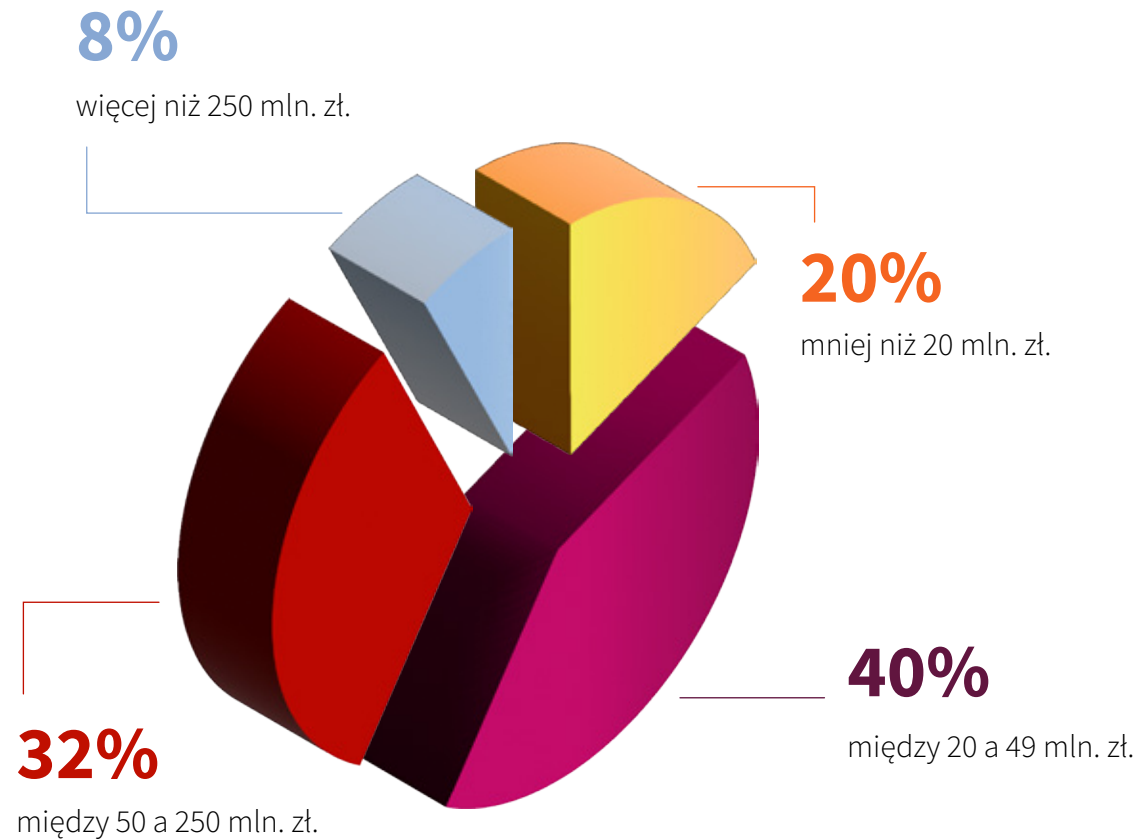

Pytanie 2

Ile wyniosły Państwa obroty za ostatni rok?

udzielono 93 odpowiedzi

Do badania zakwalifikowane zostały polskie firmy produkcyjne. Przedsiębiorstwa te wykazywały zróżnicowaną skalą działania. W grupie ankietowanych znaleźli się zarówno przedstawiciele małych, średnich, jak i dużych firm. Dzięki temu raport przedstawia całościowy obraz sytuacji w branży.

Pytanie 3

W jakiej branży Państwo działają?

(np. produkcja meblowa, metalowa, opakowań itp.)

udzielono 100 odpowiedzi

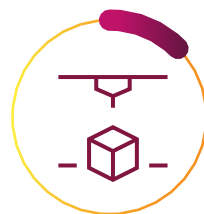
25%

metalowa

23%

meblowa

11%

druk / poligrafia,
opakowania tekturowe

13%

pozostałe: w tym przemysł spożywczy,
farmaceutyczny i kosmetyczny, smary / oleje

9%

projektowa / EMS kontraktów

8%

elektronika / gadżety

6%

tworzywa

3%

automotive

2%

obróbka drewna

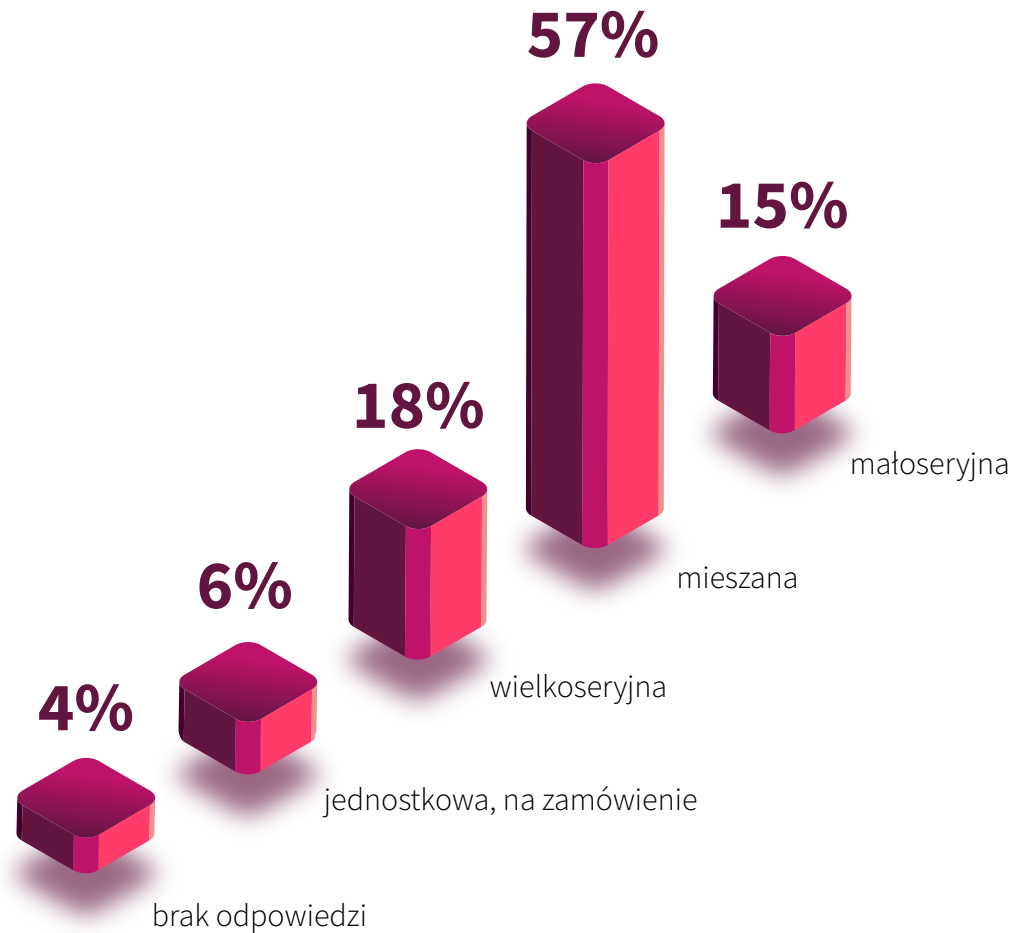

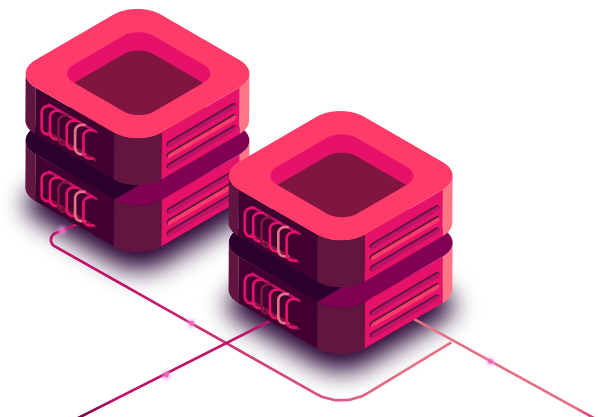
Pytanie 4

Jakiego rodzaju produkcją się Państwo zajmują?

udzielono 100 odpowiedzi

Badane firmy działają w różnych branżach, począwszy od produkcji metalowej, przez meblową, artykułów elektronicznych, aż po automotive, **jak i specjalizują się w jej zróżnicowanych rodzajach**. Tak szeroki dobór grupy badawczej miał na celu zadbanie o wszechstronność pozyskanych danych, tak aby mogły one stanowić punkt odniesienia dla całego sektora firm wytwórczych.

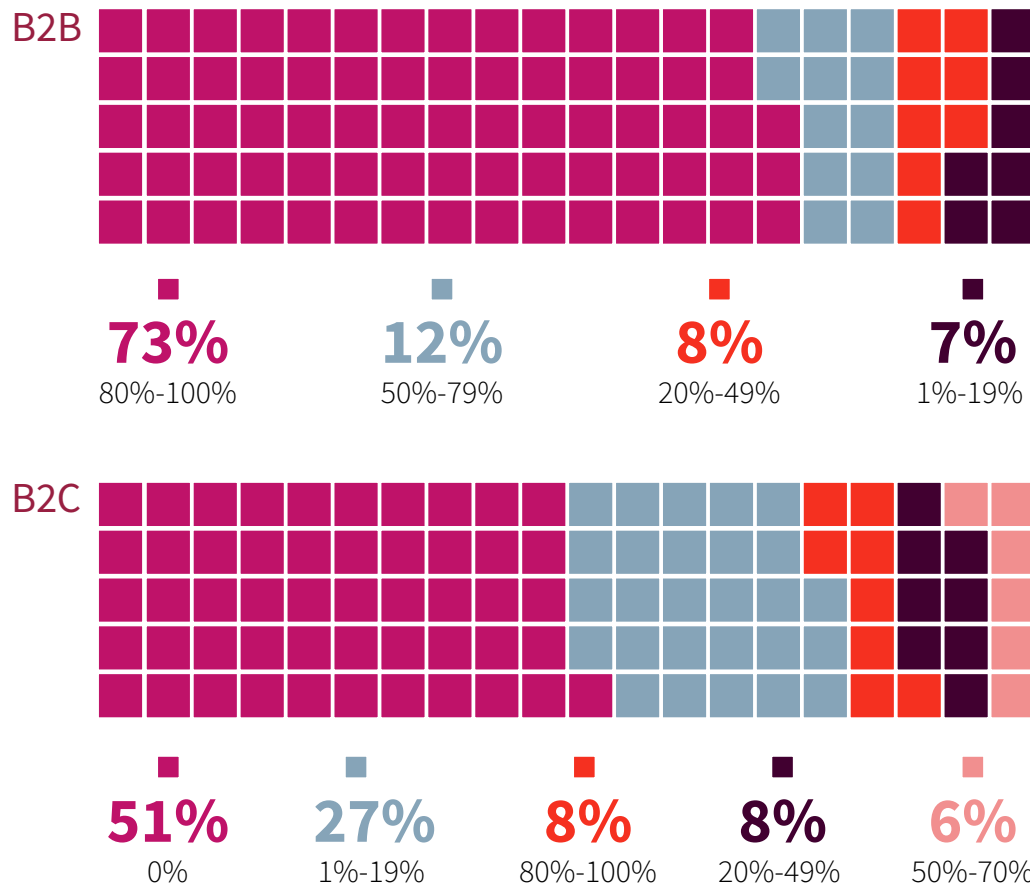

Pytanie 5

Jaki jest procentowy rozkład sprzedaży B2B i B2C w Państwa firmie?

udzielono 100 odpowiedzi

W 73% przebadanych firm udział sprzedaży B2B plasuje się na poziomie większym lub równym 80%. Taki wynik pokazuje, że dla zdecydowanej większości ankietowanych sprzedaż do klientów biznesowych stanowi główny obszar działania.

Co ciekawe, aż 49% firm zadeklarowało, że część ich sprzedaży jest skierowana do klientów indywidualnych. Dla 14% przebadanych firm odbiorcy B2C stanowią już połowę wszystkich nabywców. Taki wynik pokazuje coraz silniejszą tendencję producentów do skracania łańcucha dostaw, poprzez oferowanie swoich produktów bezpośrednio klientom indywidualnym, bez udziału pośredników.

Wyzwania i kondycja w obliczu turbulencji

Pytanie 6

Jakie wyzwania na przestrzeni ostatnich dwóch lat miały wpływ na sposób działania i kondycję Państwa przedsiębiorstwa?

udzielono 100 odpowiedzi

*pytanie z możliwością wielokrotnej odpowiedzi

Do czynników, które w największym stopniu wpływają na obecną kondycję firm, ankietowani zaliczyli podwyżki cen gazu i prądu (75%) oraz wojnę w Ukrainie (73%). Aż 70% badanych wskazało trudności wynikające z braków surowców, ale tylko dla 2% z nich problemem są rosnące ceny materiałów – firmy produkcyjne byłyby skłonne kupować surowce po wyższych cenach, ale kłopoty z ich dostępnością skutecznie to utrudniają. Sytuację pogarszają przerwane łańcuchy dostaw, które dotknęły aż 64% badanych. To wszystko sprawia, że firmy produkcyjne mają duże trudności z deklarowaniem terminów dostaw i dotrzymywaniem warunków przetargów. Dla części badanych konsekwencją takiej sytuacji jest utrata pewnej grupy klientów.

Warto wspomnieć, że pandemia miała wpływ na kondycję aż 77% badanych firm, co nie jest zaskoczeniem – w większym lub mniejszym stopniu wpłynęła ona na sytuację we wszystkich sektorach gospodarki, lecz aktualnie straciła już na istotności wobec innych czynników. Dla 1/3 badanych dużym problemem są aktualnie braki kadrowe.

Pytanie 7

Jakie działania i taktyki zastosowali Państwo, aby poradzić sobie ze wskazanymi wyżej wyzwaniami?

udzielono 100 odpowiedzi

*pytanie z możliwością wielokrotnej odpowiedzi

Mimo wyzwań i problemów, firmy produkcyjne nieustannie szukają skutecznych sposobów działania w coraz bardziej nieprzewidywalnej rzeczywistości. Dla $\frac{3}{4}$ badanych standardem w ostatnich miesiącach stało się już planowanie zapasów surowca z nadwyżką. W wielu przypadkach to jedyny sposób, aby zapanować nad ciągłością i terminowością realizacji dostaw. Aby zwiększyć szanse na pozyskanie odpowiedniej ilości surowców w terminie, 33% badanych regularnie szuka zamienników i nowych dostawców.

$\frac{1}{2}$ badanych aktywnie poszukuje nowych rynków zbytu – utrata klientów spowodowana trudnościami z dotrzymaniem terminów realizacji zleceń i koniecznością podnoszenia cen jest odczuwalna. Dotarcie do innych niż dotychczas odbiorców w wielu przypadkach stało się już warunkiem koniecznym dla utrzymania stabilności działania.

Gospodarcze i rynkowe turbulencje sprawiają, że firmy produkcyjne muszą znaleźć jeszcze efektywniejsze sposoby działania, niż dotychczas. W tym celu 58% badanych przebudowało swoje procesy operacyjne, a 44% zdecydowało się na wdrożenie nowych rozwiązań informatycznych.

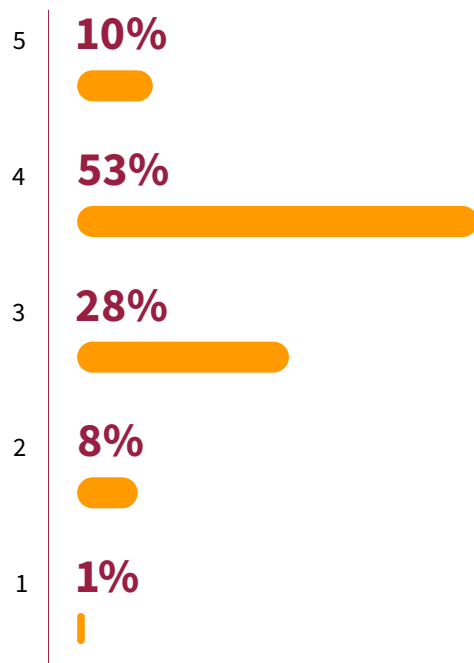

Pytanie 8

Jak w skali od 1 do 5 oceniają Państwo kondycję swojego przedsiębiorstwa w obecnej sytuacji?

udzielono 100 odpowiedzi

1 – niezadowolająca, 5 – bardzo zadowolająca

Ocena aktualnej kondycji działania firm pokazała, w jak różnych sytuacjach znajdują się przedsiębiorstwa produkcyjne. 63% badanych oceniło ten aspekt dobrze lub bardzo dobrze – te organizacje znalazły sposoby radzenia sobie z przeciwnościami, a wdrożone przez nich taktyki okazały się bardzo skuteczne. Sposób działania wielu z tych firm musiał się diametralnie zmienić, aby mogły one zachować pozycję rynkową. Choć kosztowało to dużo czasu i wysiłku, to finalnie okazało się opłacalne.

Niestety aż 37% badanych ocenia aktualną kondycję swoich firm średnio, źle lub bardzo źle. Dramatyczna, niestabilna, trudna jak nigdy – to określenia, którymi sytuację swoich przedsiębiorstw opisywali ankietowani z tej grupy. W przypadku tych podmiotów wyzwania, z którymi przychodzi im się zmierzyć, są zbyt duże, a wdrażane taktyki, jak dotąd nieskuteczne.

Choć większość firm produkcyjnych, mimo trudności i przeciwności, zdołała zachować dobrą kondycję, to dla nieco ponad 1/3 wyzwania ostatnich miesięcy okazują się zbyt trudne.

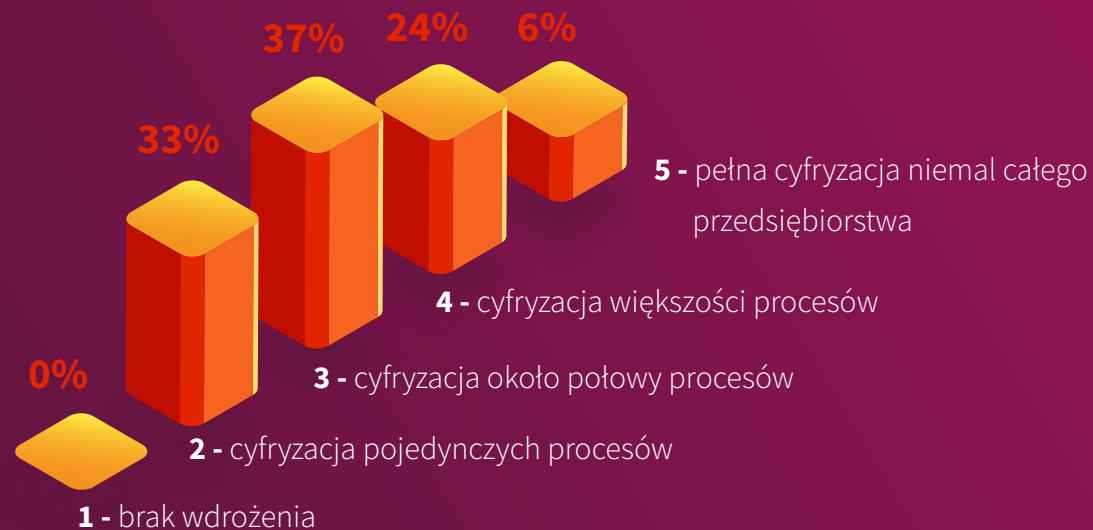
Autodiagnoza stopnia cyfryzacji

Pytanie 9

Jak w skali od 1 do 5 oceniają Państwo stopień cyfryzacji Państwa przedsiębiorstwa?

udzielono 100 odpowiedzi

W trakcie badania ankietowani dokonali autodiagnozy poziomu cyfryzacji swoich firm. Najwyższą ocenę w 5-stopniowej skali wskazało 6% badanych. Cyfryzację większości procesów i ocenę 4 zadeklarowało 24% ankietowanych. Najwięcej firm – odpowiednio 37% i 33% – deklaruje cyfryzację połowy lub pojedynczych procesów.

Zdecydowana większość badanych, bo aż 94%, jest w procesie cyfryzacji i swój aktualny poziom określa między 2 a 4 stopniem zaawansowania. Pole do szukania usprawnień, automatyzacji i zwiększania efektywności działania w polskich firmach produkcyjnych jest w tym zakresie ogromne.

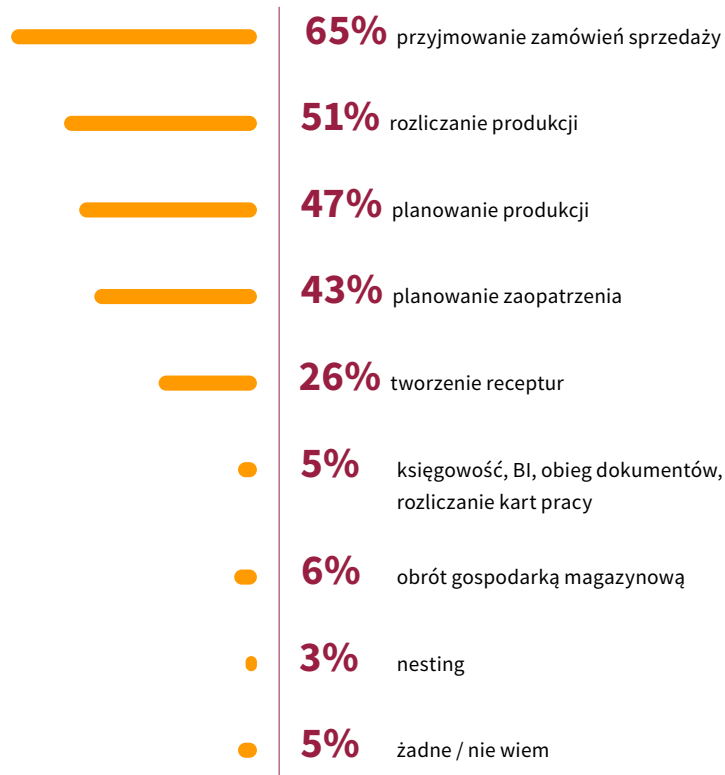

Pytanie 10

Które z wymienionych procesów są w Państwa firmie zautomatyzowane?

udzielono 100 odpowiedzi

*pytanie z możliwością wielokrotnej odpowiedzi

Ogólny poziom cyfryzacji firmy to trudna do interpretacji miara. Z tego względu ankietowani zostali dodatkowo poproszeni o wskazanie, które z procesów operacyjnych są w ich przedsiębiorstwach zautomatyzowane.

Najczęściej wymienianym obszarem funkcjonowania okazała się sprzedaż i procesy związane z przyjmowaniem zamówień – wskazało ją aż 65% firm. Nieco ponad połowa ankietowanych deklaruje automatyzację rozliczania produkcji, a 47% jej planowania. 43% firm posiada zautomatyzowany proces planowania zaopatrzenia – to relatywnie niski wynik, biorąc pod uwagę to, jak strategicznie istotny jest to obszar w obliczu fatalnej sytuacji na rynku surowców.

Tylko 26% firm posiada zautomatyzowane procesy tworzenia receptur. Automatyzacja tego obszaru nie jest łatwa, lecz biorąc pod uwagę czasochłonność, z jaką wiąże się ten aspekt działania firm produkcyjnych, tkwi w tym zakresie duże pole do wygenerowania oszczędności.

Pytanie 11

Z jakich systemów informatycznych korzystają Państwo w swojej firmie?

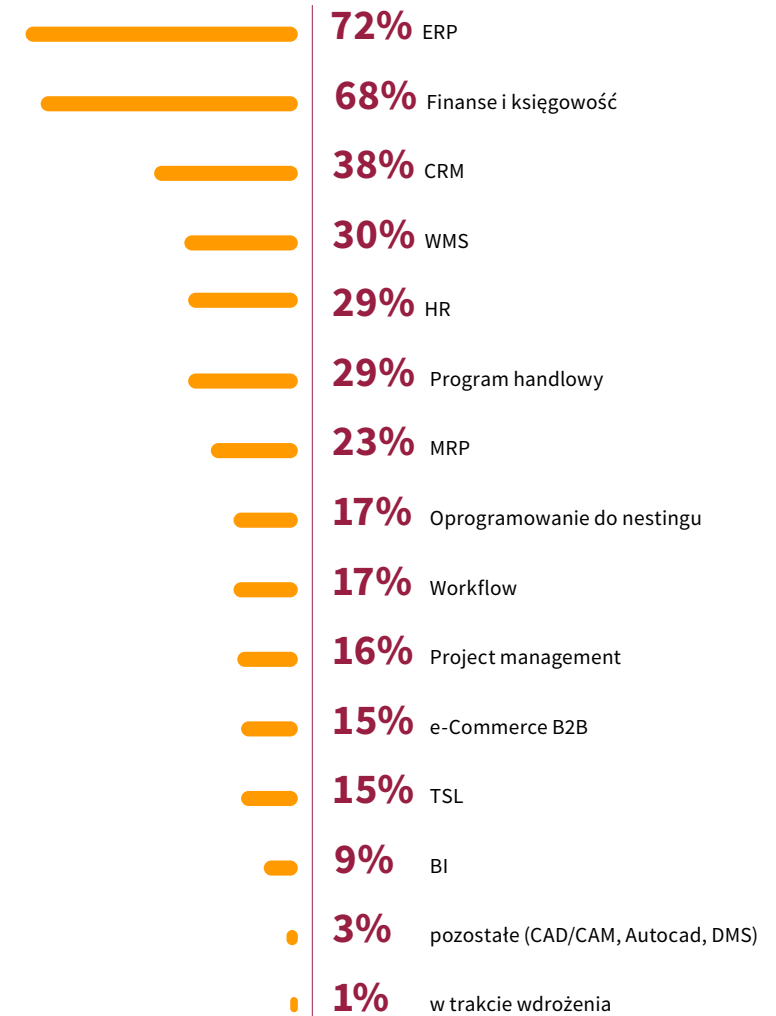
udzielono 100 odpowiedzi

*pytanie z możliwością wielokrotnej odpowiedzi

Wykorzystanie rozwiązań informatycznych w przedsiębiorstwach produkcyjnych stało się powszechne i systematycznie obejmuje coraz więcej obszarów funkcjonowania. Najpopularniejsze jest stosowanie systemów ERP, które posiada 72% firm oraz narzędzi do obsługi procesów finansowo-księgowych, z których korzysta 68% badanych.

Warty odnotowania jest fakt, że trzecim najczęściej wykorzystywanym systemem jest CRM, z którego korzysta tylko 36% badanych. Z oprogramowania do nestingu, programu handlowego czy systemu MRP korzysta mniej niż 1/3 badanych.

Zdecydowanie najpopularniejszym podejściem w zakresie zarządzania procesami operacyjnymi jest korzystanie ze zintegrowanego systemu ERP, który wyposażony jest w kluczowe dla firm produkcyjnych funkcje oraz jest otwarty na integrację z parkiem maszynowym.

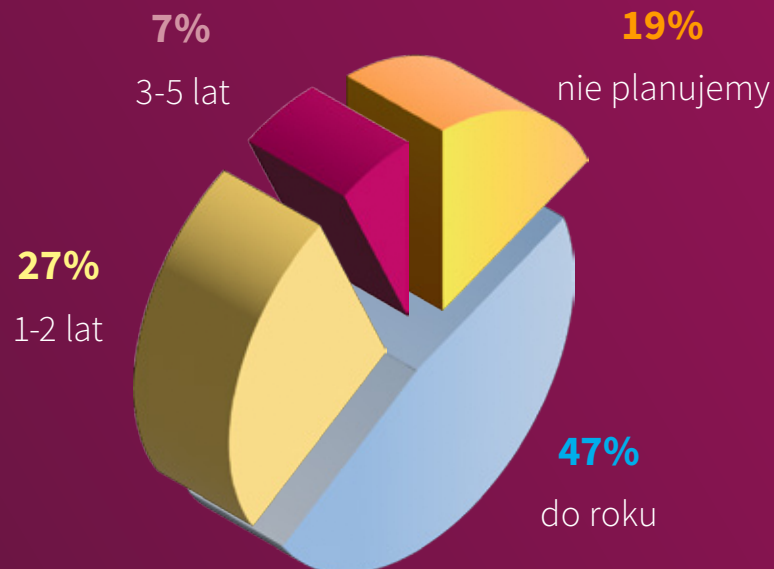

Planowane tempo i zakres cyfryzacji

Pytanie 12

W jakim okresie planują Państwo wdrażanie innowacji z zakresu cyfryzacji, robotyzacji lub zmian w zakresie strategii działania?

udzielono 100 odpowiedzi

Cyfryzacja, robotyzacja i innowacje w sektorze produkcji w ostatnich latach nabrały rozpędu. Świadomość potrzeby cyfrowej transformacji, dostosowania sposobu działania do ultratrudnych okoliczności i przygotowania się do reakcji na to, co nieprzewidywalne, są powszechne. Te tendencje znalazły swoje jednoznaczne odzwierciedlenie w wynikach badania: aż 74% firm planuje wdrażać kolejne rozwiązania z zakresu cyfryzacji, robotyzacji lub zmian strategicznych w trakcie najbliższych 2 lat. Z czego 47% badanych jest w ich trakcie lub ma zamiar realizować takie projekty na przestrzeni najbliższych 12 miesięcy.

Trudna i nieprzewidywalna sytuacja nie pozostawia pola do odkładania decyzji w czasie i oczekiwania na lepsze okoliczności. Mimo tego, 19% badanych wskazało, że nie planuje wdrażania innowacji we wskazanych dziedzinach – najbliższe miesiące pokażą, w jakim stopniu realne jest realizowanie takiego podejścia w praktyce.

Pytanie 13

W jakim zakresie planują Państwo wdrażanie innowacji w pierwszej kolejności i dlaczego akurat w tym?

udzielono 100 odpowiedzi

*pytanie wielokrotnej odpowiedzi

35% Produkcja

skrócenie procesu planowania, jego automatyzacja, rzeczywisty i aktualny koszt wytworzenia, powtarzalność technologii, zwiększenie wydajności, pełna kontrola nad procesem produkcji

31% ERP

ujednoczenie środowiska pracy, skrócenie czasu wprowadzenia danych, dane ze sobą skorelowane, zwiększenie wydajności

18% Robotyzacja, Automatyzacja

inwestycja w nowe maszyny, podniesienie poziomu innowacyjności, ale przede wszystkim wyeliminowanie czynnika ludzkiego błędy, absencje, koszty około pracownicze

15% nie planujemy

7% Magazyn

zwiększenie wydajności, skrócenie czasu zbiórki towaru

5% Sprzedaż

wdrożenie e-Commerce B2C, B2B, zautomatyzowanie procesów handlowych

4% bezpieczeństwo / infrastruktura sprzętowa IT

3% Innowacja

nowe zastosowanie produktów, nowe produkty, nowe sposoby realizacji tych samych procesów

35% badanych planuje wdrażanie zmian w szeroko pojętym obszarze produkcji w celu skrócenia procesu planowania i jego automatyzacji, uzyskania dostępu do rzeczywistych i aktualnych kosztów wytworzenia, uzyskania powtarzalności technologii i zwiększenia wydajności.

Nieco ponad 1/3 firm deklaruje usprawnienia lub wdrażanie nowych rozwiązań ERP, aby ujednoczyć środowisko pracy, skrócić czas wprowadzania danych, zintegrować ze sobą kluczowe informacje oraz, podobnie jak w poprzednim punkcie, zwiększyć wydajność.

Dla 18% badanych kluczowe będzie wdrażanie rozwiązań z zakresu robotyzacji i automatyzacji, w tym inwestycje w nowe maszyny i podniesienie poziomu innowacyjności, ale przede wszystkim wyeliminowanie błędów ludzkich, braków kadrowych i zredukowanie kosztów.

Celem dla 7% firm jest zwiększenie wydajności pracy magazynu i przyspieszenie zbiórki, 5% zamierza inwestować w usprawnienia sprzedaży, a 3% w nowe produkty i innowacyjne sposoby realizacji dotychczasowych procesów.

Bariery i przeszkody w cyfryzacji przedsiębiorstw

Pytanie 14

Co według Państwa stanowi dziś największą barierę we wdrażaniu zmian w Państwa firmie?

udzielono 100 odpowiedzi

*pytanie wielokrotnej odpowiedzi

Aż 68% badanych wskazało, że największą przeszkodą we wdrażaniu rozwiązań z zakresu cyfryzacji są za wysokie koszty. Brak strategii zmian i obawy lub niechęć pracowników stanowią bloker dla 38% ankietowanych. Należy w tym miejscu dodać, że skala wyzwań i problemów, z jakimi mierzą się firmy produkcyjne, przyczynia się do powstawania napięć i konfliktów wewnątrz organizacji. To problematyczne samo w sobie zjawisko stanowi również dodatkową barierę we wdrażaniu zmian.

Lista wątpliwości i przeszkód jest długa i pokazuje, że mimo dużej potrzeby cyfryzacji przedsiębiorstw, jej wdrażanie stopowane przez szereg istotnych czynników.

Odpowiedź na aktualne problemy i wyzwania w firmach produkcyjnych

Sytuacja polskich firm produkcyjnych w obliczu kryzysu i kolejnych turbulencji nie jest łatwa. Choć część przedsiębiorstw wdraża wybrane praktyki i rozwiązania, mające pomóc poradzić sobie z aktualnymi wyzwaniami, to nie dla wszystkich okazują się one skuteczne. Co więcej, trudno o opracowanie jednej, spójnej i długofalowej strategii działania, skoro okoliczności zmieniają się tak dynamicznie.

Dlatego razem z grupą doświadczonych ekspertów postanowiliśmy przygotować opracowanie, dostarczające zbioru narzędzi i taktyk, możliwych do zastosowania przez firmy produkcyjne, mierzące się z problemami, zidentyfikowanymi w badaniu. Każdy z rozdziałów tej publikacji będzie stanowił samodzielną część, adresującą konkretne wyzwanie. Poszczególne rozwiązania będą mogły być wykorzystywane osobno lub wdrażane jako jednolita całość. Premiera opracowania już na początku grudnia.

Porozmawiajmy o Twoim biznesie

Porozmawiajmy o wdrożeniach systemów informatycznych
albo o czymś zupełnie innym.

Jesteśmy do Twojej dyspozycji.

www.sente.pl

tel. +48 717 847 900

kontakt@sente.pl

Sente S.A.

ul. Legnicka 51-53

54-203 Wrocław